

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

VIII. Rhabani Abbatis Fuldensis epistola ad Regimboldum Chorepiscopum
Moguntinum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

fuis amicis ut per hæc jejunia & per alia bona & per elemosinas pium Dominum propitium & placatum habere possimus, ipso præstante qui vivit & regnat in secula seculorum. Amen.

VIII. Ut unusquisque in hospitalitate hilarum se præbeat &
Cetera obliterata sunt.

VII.

Capitula Guilleberti Episcopi.

INCIPIUNT CAPITULA GVILLEBERTI
EPISCOPI.

Ex vet. cod.
bibliothecæ
Thuanæ.

- CAP. I.** **V**T unusquisque rectè suos psalmos decantare possit.
II. Ut epistolas Pauli & Evangelium seu Missalem bene & distinctè perlegat & intellegat.
III. Ut in proxima synodo unusquisque suos canones habeat & intellegat: quia nulli sacerdotum licet ignorare canones.
III. Ut unusquisque baptisterium suum habeat, & rectè baptizare possit.
V. Ut orationem dominicam & symbolum & Credo in unum Deum bene intellegat, & alios docere studeat.
VI. Ut visitationes infirmorum & agenda mortuorum rectè habeat & intellegat.
VII. Ut de compoto Kalendas & Lunam & terminos adinvicem possit.
VIII. Ut unusquisque Martyrologium suum habeat.
VIII. Ut Dominicas & festivitates præcipuas excolere per gradalem suam & nocturnalem canticum non ignoret.

DE INTERDICTIS.

- I.** Ut non alterius Ecclesiæ ordinatus in nostra parochia ministrare sine formata audeat.
II. Ut qui proprium titulum non habet, præter illos qui in monasteriis conversantur, in nostra parochia vel extra licentiam ministrare præsumat; nec amplius quam una Ecclesia habeat, nisi subiecta fuerit suæ Ecclesiæ.
III. Ut in Capellis quæ sine dote & sine parochia sunt nullus licentiam ministrandi habeat.
III. Ut nullus convivium occasione accepta pro mortuis adire præsumat.
V. Ut nullus in domo sua pro aliqua occasione feminam teneat, præter eam quæ Ecclesiæ deserierit, juxta Ecclesiam collocare studeat ab Ecclesia ei domum provideat, & non per se sed per ministros suos necessaria præbeat.
VI. Ut vel absque uno Clerico nullus esse præsumat, neque Missam solus cantet: quia admirandum est qualiter possit dicere Dominus vobiscum, Sursum corda, & cetera. Neque Missa ullo modo celebrare potest absque perceptione corporis & sanguinis Domini. Quicquid hoc fecerit, consideret qualiter possit dicere: Sacramenta quæ sumpimus Domine, & cetera.
VII. Ut nullus Presbyter infra unam extra Ecclesiam suam derelinquat, nisi acciderit aliquod inevitabile periculum.
VIII. Ut unusquisque sab aut per se aut per Presbyt faciat ad populum.

Tom. II.

VIII.

Rhabani Abbatis Fuldensis epistola ad Regimbaldam Chorepiscopum Moguntinum.

Ex vet. cod.
Oratorij
Trecentis.

Reverentissimo atque in divino cultu religiosissimo Christi sacerdoti Regimboldo Hrabanus in Domino salutem. Nuper ad nos quidam frater venit de monasterio quod dicitur Herolfefeld vicino nobis, portans in pittatio quasdam quæstionculas conscriptas, petensque ex tuo nomine quatenus eas nostris responsionibus solveremus. Cujus petitioni libenter aurem accommodavimus, & quantum potuimus, ex patrum sententiis easolvere cepimus.

I. Primum ergo ibi quæsitum est quale judicium ille sustinere debeat qui, flagellando uxorem suam, duos filios suos in partu occidit, ita ut ad baptismi gratiam pervenire non potuerint, tertium vero filium ita debilitavit ut post partum mox baptizatus vitam finiret. Vbi liquidò patet quod propter immoderatam correptionem in crimen cecidit parricidij. Quid autem de homicidio sacri canones sanciant tibi non ignotum est, cum in Ancyrano Concilio ita scriptum est: Qui voluntariè homicidium fecerit, poenitentia quidem jugiter se submittant, perfectionem vero circa vitæ exitum consequantur. De homicidiis non sponte commissis, prior quidem definitio post septennem poenitentiam perfectionem consequi præcepit, secunda verò quinquennij tempus explet. Vbi etiam consideranda est infirmitas personæ poenitentis & modus poenitentia. Qui servidè poenitentiam de peccatis suis gerit, citius indulgentiam per Domini misericordiam obtinebit.

II. Secunda quæstio est de eo quem canis furens morsu in pede laceravit, ob cuius remedium quidam ei nescienti dederunt jecur ejusdem canis ad manducandum, quasi sanus inde fieri posset. Vbi humanus error delicti noxam peperit in his qui volentes sanum mederi, vim medicinae nesciunt. Sunt ergo hujusmodi ab hoc errore corrigendi, ne ultra tale facinus perpetrent, & profecto quod commiserunt aliqua disciplina vel jejuniis corripendi, ut ceteri metum habentes tale scelus post hæc committere non præsumant.

III. Tertia quæstio de eo fuit qui cani feminæ irrationabiliter se miscuit; & quarta de illo qui cum vaccis sæpius fornicatus est. Quid de hujusmodi hominibus judicandum sit, & de hujusmodi animantibus & partu earum faciendum. Vbi dementia humanæ mentis & miseria patet maxima; eoque detestabilis est illud factum quò scelus in eo apparet maximum, cum animal rationale contra naturam irrationabili per libidinem se commiscet animanti. In lege ergo Dominus tale crimen judicio mortis puniendum esse decrevit, ita dicens: Qui cum jumento & pecore coierit, morte moriatur. Pecus quoque occidite. Mulier quæ subcubuerit cuilibet jumento, simul interficiatur cum eo. Sanguis eorum sit super eos. Sed si aliquis

SS ff

querendum putat quomodo sit reum pecus, cum sit irrationale nec ullo modo legis capax, intelligat inde pecora iusta interfici, quia tali flagitio contaminata indignam replicant facti memoriam, neque humano usui sunt digna ubi abominatio claret maxima. Sacri autem canones de eis qui fornicantur irrationabiliter, id est, commiscantur pecoribus, aut cum masculis polluuntur, ita præcipiunt, ut quotquot ante vicessimum annum tale crimen commiserint, quindecim annis exactis in penitentia communionem mereantur orationum; deinde quinquennio in hac communione perdurantes, tunc demum oblationis sacramenta contingant. discutiantur autem & vita eorum, qualis tempore penitentis extiterit. & ita misericordiam consequantur. Quod si inexplēbiliter hærese criminibus, ad agendam penitentiam prolixius tempus infumant. Quotquot autem peracta xx. annorum ætate, & uxores habentes, hoc peccato prolapsi sunt, xxv. annis penitentiam gerentes, in communionem suscipiantur orationum; in qua quinquennio perdurantes, tunc demum oblationis sacramenta percipiant. Quod si qui & uxores habentes, & transcendentis quinquagesimum annum ætatis, ita deliquerint, ad exitum vitæ communionis gratiam consequantur.

IV. De vitulis quoque qui à vaccis illis pollutis nati sunt nescio quid ob sit ne eorum usus hominibus deserviat. Sed si scrupulum est alicui utrum eorum lac aut carnes comedi possint, & propter pollutionem matris eorum scandalum aliquod oriantur, simul cum matre occidantur, vel pagani vendantur, ne turpitudinis præcæ memoria scandalum fiat. Dicit enim Apostolus: Si esca scandalizat fratrem meum, non manducabo in æternum. Si enim propter cibum frater tuus contristatur, jam non secundum caritatem ambulat. Noli cibo tuo illum perdere pro quo Christus mortuus est. Noli propter escam destruere opus Dei. Omnia munda sunt. Sed malum est homini qui per offensionem manducat.

V. Quod autem novissimè interrogasti de illo qui avunculum suum nolens sive volens interficit, quid pati debeat, jam superius de homicidio satis dictum est juxta id quod sacri canones continent. Sed manifestum est quod parricidij crimen majori subicitur vindictæ. Vnde sancti patres sancierunt quod parricidæ deponentes militia cingulum, omni tempore vitæ suæ in penitentia persistant, sive in monasterio Deo serviant.

Hæc ergo omnia secundum id quod in scripturis sacris vel in canonibus patrum expressum invenimus conscripsimus. Tu autem, sanctissime, secundum id quod videas unicuique expedire, ita temperes judicium, discretionem in omnibus servans, quia discretio mater est omnium virtutum. Dedit enim tibi Dominus in omnibus intellectum, qui bene certant & gregem suum diligenter custodiendi æternum cum sanctis pastoribus in cælesti regno daturus est præmium.

I X.

Capitula monachorum ad Avgiam directorum.

INCIPIT EPISTOLA CVM XII. CAPITVLIS QVORVNDAM FRATRVM AD AVVAM DIRECTIS.

D Omino Patri illi Abbati humiles fratres vestri ille & ille pacem optant continuum. Ex ver. col. 5. Galli. Quia igitur, sanctissime pater, vestra auctoritatis voluntas extitit ut huic finissimæ legationi nostra parvitas deserviret, placuit & nobis ut, sicut ipsi injungere estis dignati, quicquid morum honestorum in ordine regulari apud venerabilem illum Abbatem & erga ejus fratres constituti addicere possemus, vestrae pandere sanctitati. Ideoque supplices rogamus ut non tantum verbis nostris, sed etiam verisimilibus rebus & exemplis, quæ apud eum & ejus fratres observari consuevimus, fidem adhibentes, noveritis nos non alia quàm quæ ab ipsis opere compleri vidimus, scripta vobis mittere voluisse. Duedecim igitur capitula ex his omnibus quæ vos maximè de pernecessariis commoneri facilius posse credidimus, facere & vestrae beatitudini destinare curavimus. Ita sanè ut quicquid eadem capitula continent, qualiter absque ullo obstaculo observandum vobis sit, diligentissimè attendatis, quàm quæ necessarium utiliter perpendatis; ne, dum regulares monachi venerint, qui jussu imperiali tota cœnobio gentis nostræ, ubi opus fuerit, regulariter instruere debebunt, impatiens vos inveniant ad ea informanda quarum partem aliquam hæc capitula quæ sequuntur continent.

I. Primò omnium sciendum est quemadmodum ad opus divinum se invicem cum gravitate prævenire festinant, sicut dictum est. Relictis omnibus quelibet in manu tenentur, summa cum festinatione currunt, omnes videlicet. Nullus audeat hanc constitutionem frangere, quamvis in decrepita sit senectute constitutus.

II. Secundò, ut nullus in oratorio nullum audeat ad alium proferte sermonem. Sed mox ut ingressi fuerint, prostrati orant. Et sic se inclinant ad Abbatem, humiliter inclinato capite stantes expectant dum signum sonnerit secundum. Expleta oratione, omnes cum summo exeunt silentio.

III. Tertiò, ut sunt equidem cottidie sex per brevem deputati fratres sacram offerentes oblationem, incipientes ab Abbate omnes per ordinem, sicut & nos aliquando fecimus. Qui etiam pedes peregrinorum in unaquaque feria lavant. Illucundo, & inde revertendo, cum psalmodia vadunt. Si quis autem hanc jussionem transgressus fuerit, gravi subiacet vindictæ.

IIII. Quarto, ut in dominicis diebus omnes pariter, secundum quo ingres sunt ordinem monasterium, sic accedunt ad pacem, ad communionem, præter illos qui pro nimia senectute vel infirmitate inter illos stare non possunt, qui tamen separatim communicant. Si quis verò hoc spiritali dono, id est, corporis & sanguinis Do-

Vide Cœnob. an. 817. c. 10.